מאיר כהנא:

„אני שליח של הקדוש־ברוך־הוא!"

אי־אפשר שלא להתייחס אליו כאל קוריוז. „הרב" מאיר כהנא התבצר לו בבונקר במוטל של ימית. כששואלים אותו, מי הרשה לו להשתלט על הבונקר, הוא אומר: הקדוש־ברוך־הוא.

עיניו מתרוצצות בחוריהן כמטורפות, הוא אינו חדל למצמץ. נדמה לו שיש לו חוש־הומור, והוא, כך הבנתי, קורא כל מילה שנכתבת עליו. לבטח יקרא גם מדור זה.

שאלתי אותו:

● **כמה רחוק אתה מוכן ללכת כדי לעצור את הנסיגה מסיני?**

אני צריך להגיד לך כמה רחוק? אני מטורף! אני מסוגל לכל דבר! אני קיצוני, אני יכול לשפוך דם! אני יכול לפגוע בחיילים! מה, את לא מאמינה? תקראי בעיתונים.

● **מה יש לך בתוך הבונקר?**

כל מה שנהיה זקוקים לו בבוא יום־הדין.

● **מהו יום־הדין?**

היום שבו יבואו לפנות אותנו. לא נזוז מפה, בבונקר הזה יש כל מה שצריך כדי לא לזוז מפה.

● **חיילים סיפרו לי כי הם ביקרו בבונקר, ויש בו רק שימורים ומזון.**

איזה חייל? אף חייל לא נכנס לבונקר, אפילו לא אלוף הפיקוד.

● **אלוף הפיקוד ביקש להיכנס לבונקר ואתם מנעתם זאת ממנו?**

כן.

● **אני לא מאמינה לך...**

טוב, הוא לא ניסה להיכנס בכוח, הוא רק ביקש. אמרנו לו שהוא לא יכול להיכנס.

● **בעזרת הבונקר אתה רוצה להפחיד את עם ישראל?**

אני עושה את רצון הקדוש־ברוך־הוא. אני רק שליח שלו.

עמירם הר־אבן:

„היום אומרים איך להגיד, מחר יגידו מה להגיד!"

מיכתבו של הפרופסור אהרון דותן מרשות־השידור אל חברות־התקליטים, שבו דרש כי תמלילי־השירים בעברית יזכו באישור מומחה לשלון העברית, ולא — לא ישודרו („העולם הזה" 2324), עורר סערת־רוחות אצל מפיקי התקליטים.

פניתי אל עמירם הר־אבן, מפיק בחברת תקליטים גדולה, ושאלתי אותו:

● **מה דעתך על מיכתבו של דותן?**

מה שהסעיר את חברות־התקליטים לא היה נושא המיכתב. חברות־התקליטים מודעות לצורך בעברית תקנית, ורגישות לעניין. בחברה שלי יש מפיקה שהיא בעלת השכלה פורמלית בלשון עברית, ולא אחת אנחנו עוצרים הפקה, כאשר מסתבר כי העברית של שיר מסויים אינה נכונה. השערוריה היא בסיגנונו של המיכתב.

● **למה אתה מתכוון?**

ראשית, אם הפרופסור דותן חרד לשפה העברית, קודם שיעשה סדר בביתו. אני הפקתי עשרות תקליטים מהקלטות רשות־השידור. אם יטרח הפרופסור הנכבד, אני בטוח שימצא שם הרבה מאוד שיבושי היגוי וביטוי.

שנית, אם רשות־השידור רוצה להשיג שיתוף־פעולה מצד חברות מיסחריות, היא לא צריכה ללכת בדרכו של הפיל שביקר בחנות־חרסינה. היא לא צריכה לבוא ולאיים: אם אתה לא תדבר עברית כמו שאני חושב שצריך לדבר עברית, אני לא אשדך אותך.

אם הפרופסור דותן היה בא ואומר: „יש בעיה, הבה נדבר עליה," אני בטוח שהיה מוצא אוזן־קשבת. אך הוא הציג את כל העניין באופן מתנשא מאוד, ונקט בלשון של בעל־הבית. מכיוון שבאיומו של הפרופסור דותן לא נקבעו שום קריטריונים, הקובעים מהם שיבושי לשון והיגוי, אנו — אנשי־חברות־התקליטים — רואים במיכתב ובאיום התערבות גסה בעבודתנו. זה כמו שמוסיאון ישראל יודיע לציירים: אם לא תציירו בצבע מסויים, לא נציג את התמונות שלכם!

● **מה אתם מתכוונים לעשות?**

קודם כל, הרשי לי להדגים לך עד כמה המיכתב הזה מגוחך. תסכימי איתי, בוודאי, שסלנג אינו מהווה עברית תיקנית, והוא כיסוי מצויין לשיבושי־לשון. אם נענה לדרישת הפרופסור דותן, מה יהיה על הגשש החיוור, שהעברית הלא־תיקנית שלו הפכה לקלסיקה, ומה יהיה על שיבושי־הלשון של דני סנדרסון?

על מה הוא מדבר, בכלל, הפרופסור דותן? הוא נותן לעצמו זכות להתערב בעבודתה של חברה פרטית, כשאין לו כל מעמד.

היום אומרים לנו איך להגיד, ומחר יגידו לנו מה להגיד — אחרת הם לא ישדרו. כבר שמעתי על בחור אחד, שהקליט שיר בשם נעגונים לקליפורניה. בקול־ישראל אמרו לו שעם טכסס כזה לא ישדרו את השיר. אותי זה מסחיד מאוד. אני חושש שזו רק ההתחלה.

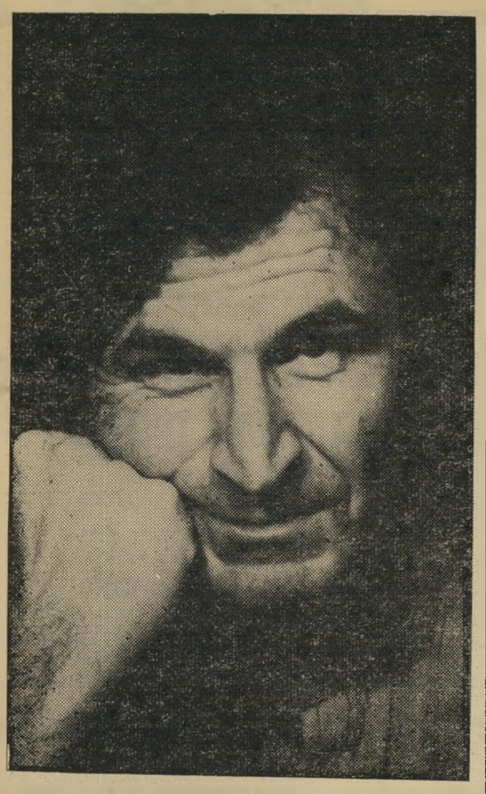

מוטי סנדק:

„אשמח לקבל כסף מכל מממן!"

לא בכל יום מזדמן לי לראות הצגת־ילדים שחוש־קעו בה מחשבה, כישרון ואהבה. הצגות הילדים תן בדרך־כלל עלובות, רמתן נמוכה להחריד והשחקנים נראים כמו מחופשים לפורים.

בפורים ביקרתי עם בתי בהצגה „מחשבות שלא רוצות לישון." אחרי שהמסך ירד, ביקשתי לפגוש באיש האחראי על ההצגה, בימאי־התיאטרון מוטי סנדק.

● **כשאתה ניגש להצגת־ילדים, איך אתה מתייחס לחומר?**

קודם־כל, אני משקיע 100 אחוז של זמן, משאבים ומחשבה. אני מביא בחשבון שההצגה שאני מעלה לא נועדה לפנק ילד מפגר. אני לוקח חומרים ומתייחס אליהם בשיא הרצינות.

אני דורש מהשחקנים שלי שיהיו לא רק שחקנים, אלא שיהיו מסוגלים ליצור קשר עם ילדים. אני בוחר במלחינים הטובים ביותר, במעצבת־התילבושות הטובה ביותר, בסיפורים הטובים ביותר — בלי פשרות.

● **ההצגות ריווחיות?**

לא, ואני רוצה להקים קול־זעקה נגד מישרד־החינוך, שאינו מאפשר לנו לבוא עם ההצגה לכל מקום. אני דורש עזרה, מפני שאיני מסכים עם כך שמישרד־החינוך מסבסד מראש כל הצגה של תיאטרון־הנוער, בין אם היא טובה ובין אם היא גרועה. חיכיתי שלושה חודשים שהם יבואו לראות את ההצגה ויאשרו אותה.

● **מה משמעות האישור?**

סתם המלצה ביורוקרטית. יש מוסדות שמתחשבים בה.

● **אז מי מממן אותך?**

אף אחד. אנחנו נשמח לקבל כסף מכל מי שמוכן לממן.